

ECOLOGIA

L'ESPARVER CENDRÓS (*CIRCUS PYGARGUS*). (III)

Situació de l'espècie al País Valencià: El cas insòlit de la província de Castelló

Distribució i evolució de l'espècie

Al País Valencià, l'espècie es distribueix irregularment. Així, hi ha 12 parelles nidificants als humits del sud d'Alacant: 2 parelles a València i entre 65 i 70 parelles a la província de Castelló.

Pel que fa a l'evolució poblacional, l'espècie ha passat diferents etapes, tan d'augment com de disminució, al llarg del període estudiat.

Així, a la província de Castelló, l'espècie estava formada per un sol enclavament litoral a la dècada del 70. A partir del 1982, i, sobretot, a partir del 1984, la població va recuperar-se, en colonitzar zones de l'interior en què arribà a formar entre 12 i 14 nuclis reproductors.

Actualment, el número de parelles nidificants se situa entre les 65 i 75 parelles (vegeu gràfic núm. 1).

Aquest augment espectacular de la població de l'espècie va produir-se a partir del 1989 i cal relacionar-lo amb el canvi de l'hàbitat reproductor. L'esparver passà a viure a les zones interiors de la província, ubicant els nius entre el coscollar, el qual és un hàbitat atípic per a l'esparver peninsular.

Cal dir que el coscollar té una serie d'avantatges. D'una banda, és un hàbitat que compta amb molts recursos tròfics. D'altra banda, és un lloc pràcticament impenetrable als predadors naturals de l'espècie (raboses, senglars, gossos, etc.) i, també és un terreny que dificulta l'accés humà.

Pel que fa a la població d'esparvers localitzats al

sud d'Alacant, val a dir que aquesta va patir una disminució important, des de la dècada dels 70 fins a mitjans dels 80, i només va recuperar-se a partir dels 90. A València, l'espècie va desaparèixer. Però, cap a l'any 1994 va detectar-se la presència de dos parelles als humits del nord de la província.

Problemàtica de l'espècie

Actualment, la població d'esparver cendrós que viu a la província de Castelló, gaudeix d'una bona salut. Això no obstant, encara n'és objecte de contínues agressions, les quals s'haurien de bandejar per tal d'aconseguir l'estabilització de l'espècie a llarg termini. A grans trets, les causes de mortalitat més freqüents són les següents:

1. Causes naturals de mortalitat (vegeu diagrama núm. 1)

Són causes que provoquen la mort d'exemplars adults, de pollets i dels ous al niu, tot i que no es pot evidenciar la participació directa de l'home:

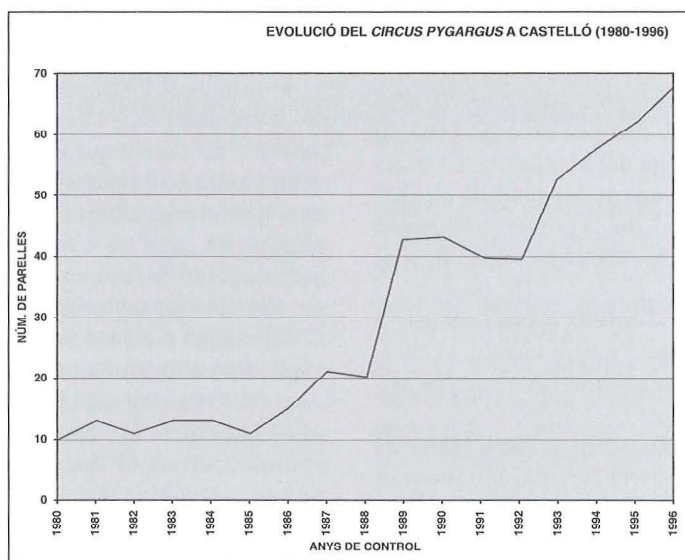
- Falta de desclosa dels ous: 29
- Pollets morts als nius: 8
- Ofegament de pollets a zones litorals: 1

- Causes desconegudes: 1

2. Causes no naturals de mortalitat (vegeu diagrama núm. 2)

En general, es tracta de causes de mortalitat en què la participació de l'home ha estat determinant, directament o indirecta:

- Robatori i desaparició d'ous i de pollets al niu: 88

Gràfic núm. 1

ECOLOGIA

- Cremada del niu per pastors, etc.: 17
- Trepig d'ous a causa del pasturatge del ramat boví: 17
- Mort per aixafament d'ous i de pollets al niu (pedres, etc.): 12
- Mort per esclafament a causa de l'activitat agrícola (tractors, màquines colliteres, etc.): 9
- Devorament de pollets per gossos domèstics: 3
- Mort per trets: 16
- Molèsties humanes: 25

3. Agressions humanes

- Construcció d'urbanitzacions a àrees litorals de cria.
- Extracció de torba a àrees litorals de cria.
- Expansió turística a les zones d'influència de l'espècie.
- Ús agrícola de substàncies tòxiques i metzinoses.
- Pasturatge indiscriminat del ramat boví a àrees de cria.
- Molèsties a causa de visites de fotògrafs, curiosos i ornitòlegs a les àrees de cria.

Protecció de l'espècie

Actualment, la població d'esperver cendrós es troba estabilitzada a la nostra província. Això no obstant, encara hi ha problemes que han de ser resolts, per tal d'assegurar la viabilitat d'aquest rapinyaire a

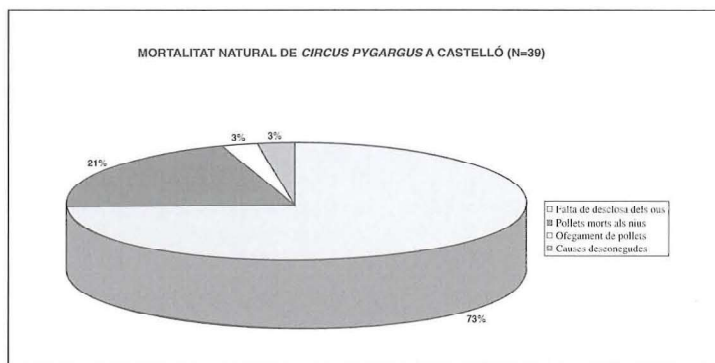

Diagrama núm. 1

el recolzament del SEPRONA.

- Prohibició absoluta de les cremades indiscriminades de matolls i evitació del pasturatge del ramat boví a les zones de cria i d'expansió de l'espècie.
- Conservació de l'hàbitat natural de l'espècie i creació d'espais protegits.

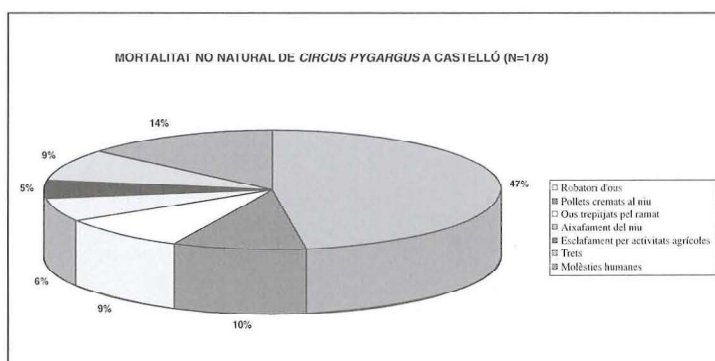

Diagrama núm. 2

- Seguiment dels estudis i dels treballs d'investigació sobre l'espècie.
- Conservació i recuperació de les àrees tradicionals de cria.
- Demanar a les diverses administracions públiques el compromís real a conservar i protegir l'espècie.

Josep Bort i Cubero
(GER)

Bibliografia:

- Cramp, S. i Simmons, K. (1980). The Birds of the western Palearctic. Tom II. Oxford University Press. Oxford.
- Porter, R. Willis, I. Christensen, S. i Pons, B. (1994). Rapaces europeas. Guia para identificarlas en vuelo. Ed. Perfils. Lleida.
- Bort, J. (1995). "La població de aguilucho cenizo en la provincia de Castellón. Periodo 1980-1994" Alytes, vol. 7, pp. 275-287.
- Bort, i Agreras, M. (1995). "Estudio de la problemática del Aguilucho cenizo en la provincia de Castellón". Alytes, vol. 7 pp. 317-339.
- Bort, J. Agreras, M. Surroca, M. i Ramia, F. (1995). "Situación del Aguilucho cenizo en el País Valencià". Alytes, vol. 7, pp. 269-275.

Yoga solar

CENTRO DE CULTURA Y DESARROLLO INTEGRAL
C/ BARRACHINA, 75 BAJO • 12006 CASTELLÓN

YOGA
TAI CHI

CRECIMIENTO PERSONAL
BOSTÓN CHINO